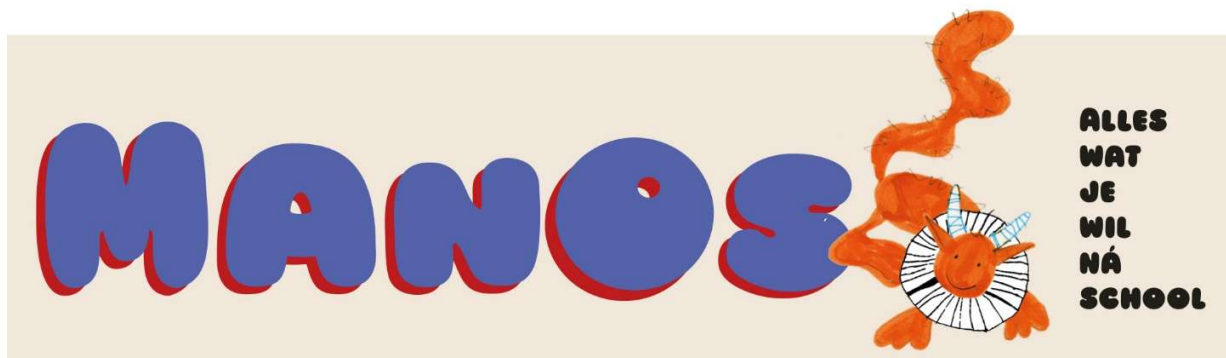

Kwaliteitsplan ‘School en Omgeving’ Gemeente Maashorst

Inleiding

Het programma ‘School en Omgeving’ in de gemeente Maashorst is ontwikkeld in het kader van de Gelijke Kansen Alliantie, met financiële ondersteuning van het Ministerie van OCW. Doel van dit programma is het realiseren van een brede naschoolse programmering die bijdraagt aan gelijke kansen voor alle kinderen. Onze coalitie van lokale organisaties (waaronder scholen, gemeente en maatschappelijke partners) heeft hiervoor subsidie ontvangen en zich gecommitteerd aan de ambitie om ieder kind – ongeacht achtergrond – een rijk aanbod voor ontwikkeling te bieden. Binnen de gemeente Maashorst hebben we gekozen om alle activiteiten vanuit de subsidie ‘School en omgeving’ te organiseren onder de naam MANOS. MANOS is het Spaanse woord voor handen en verwijst naar het ontstaan van de coalitie in de corona periode (Udens Handen Ineen). Ook is MANOS een afkorting voor MAashorstNuOpStaan, dat refereert aan de gezamenlijk missie: ‘It takes a village to raise a child’.

Dit document dient als beleidsmatig kwaliteitsplan voor de verantwoording van de subsidie ‘School en Omgeving’. Hierin beschrijven we hoe de kwaliteit van het verrijkte naschoolse aanbod wordt geborgd en continu verbeterd. Het plan sluit expliciet aan bij de doelstellingen en uitgangspunten van het programma zoals verwoord in de subsidieaanvraag en het plan van aanpak. Aan de hand van de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) lichten we toe hoe activiteiten worden gepland, uitgevoerd, geëvalueerd en bijgestuurd. Daarnaast gaan we in op de monitoring van kwaliteit, kindparticipatie, de rol van aanbieders, communicatie met ouders en de samenwerking binnen de coalitie. Tot slot wordt inzicht gegeven in hoe successen en knelpunten worden gesignaleerd en besproken in stuurgroep en klankbordgroepen, en hoe op basis van ervaringen structurele verbeteringen in het aanbod en de uitvoering worden gerealiseerd.

Visie en Uitgangspunten van het Programma

Het programma van MANOS is gestoeld op een gezamenlijke visie en een aantal kernuitgangspunten die richting geven aan zowel de inhoud van het aanbod als de manier van werken:

- **Gelijke kansen voor elk kind:** Alle kinderen verdienen een optimale ontwikkelkans. De coalitie investeert daarom ongelijk (meer waar nodig) om gelijke kansen te bevorderen. Dit houdt in dat extra aandacht en middelen worden gericht op kinderen voor wie ontwikkelkansen niet vanzelfsprekend zijn. Om financiële drempels weg te nemen is deelname aan de naschoolse activiteiten kosteloos, zodat ook kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen kunnen meedoen. Extra inspanningen worden geleverd om juist die kinderen te bereiken die normaal gesproken niet aan buitenschoolse activiteiten deelnemen.
- **Interesseontwikkeling en talentontplooiing:** Het programma draait om de ontwikkeling van interesses van kinderen. Nieuwe ervaringen prikkelen kinderen en kunnen leiden tot verbreding van kennis en uiteindelijk talentontwikkeling. Door kinderen laagdrempelig verschillende activiteiten te laten *proeven* (van sport tot cultuur, van natuur tot techniek) ontdekken ze wat ze leuk vinden, waar ze goed in zijn of juist niet. Wanneer een kind interesse toont in een activiteit, wordt een duurzame lijn uitgezet: van eerste kennismaking naar verdieping en eventueel doorstroming naar een reguliere club of vereniging. Zo leren kinderen hun eigen talenten kennen en ontwikkelen ze meer zelfvertrouwen.
- **Brede programmering:** Er wordt gezorgd voor een rijk en gevarieerd aanbod dat meerdere ontwikkelingsgebieden bestrijkt. Activiteiten omvatten o.a. cognitieve en creatieve uitdagingen, sport en beweging, kennismaking met natuur en techniek, én sociale en persoonlijke vorming. Kunst, cultuur en muziek krijgen een vaste plek in het aanbod, net als sport en spel. Deze brede oriëntatie waarborgt dat ieder kind iets van zijn gading kan vinden en zich breed kan ontwikkelen.
- **Wijkgericht werken:** Het naschoolse programma wordt vraaggestuurd per wijk ingericht. Per wijk en per kindcentrum wordt gekeken welk aanbod het beste aansluit bij de populatie en behoeften van de kinderen ter plaatse. In de ene buurt kan de nadruk liggen op sport en buitenactiviteiten, terwijl in een andere wijk juist meer behoefte is aan cultuur, techniek of ondersteuning van sociale vaardigheden. Door dicht bij de leefwereld van het kind aan te sluiten – activiteiten zoveel mogelijk in de eigen wijk en omgeving te organiseren – wordt deelname laagdrempeliger. Ook wordt samengewerkt met wijkcentra en lokale verenigingen om kinderen te bereiken die niet vanzelfsprekend via de school mee zouden doen.
- **Samenwerking en duurzaamheid:** ‘School en Omgeving’ bouwt voort op wat er al is in de gemeenschap. De kracht van het programma ligt in slim samenwerken met bestaande organisaties en initiatieven, in plaats van het opzetten van iets volledig

nieuws. Lokale sportclubs, culturele instellingen, kinderopvang, vrijwilligers en buurtorganisaties werken samen als één coalitie om dit programma te dragen. Alle partners hebben hun handtekening gezet onder de ambitie en stemmen hun inzet op elkaar af. Door deze gezamenlijke aanpak wordt een duurzame verbetering nagestreefd: het doel is niet een tijdelijk project, maar een structurele verandering waarbij een rijk naschools programma blijvend onderdeel wordt van het opgroeien in Maashorst.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor alle activiteiten en kwaliteitsmaatregelen in het programma. In het vervolg van dit plan lichten we toe hoe langs de PDCA-cyclus en via gerichte acties invulling wordt gegeven aan deze principes.

Kwaliteitsborging via de PDCA-cyclus

Om de kwaliteit van het naschoolse aanbod te waarborgen, hanteert de coalitie een systematische aanpak volgens de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus. Dit betekent dat activiteiten zorgvuldig worden gepland, uitgevoerd, gemonitord en geëvalueerd, om vervolgens waar nodig bijgestuurd te worden. Deze cyclus herhaalt zich doorlopend gedurende de programmaloop. Hieronder wordt per fase beschreven hoe dit in zijn werk gaat:

Planfase: Planning van het Aanbod

In de Plan-fase wordt het naschoolse aanbod ontworpen en voorbereid. In de uitvoering hiervan is de stuurgroep betrokken. De stuurgroep komt structureel en regelmatig bij elkaar om de praktische invulling te bespreken en om de voortgang te monitoren. Hierbij wordt aangesloten bij de eerdergenoemde uitgangspunten en wordt gebruikgemaakt van gegevens en input van alle betrokkenen:

- **Behoefteninventarisatie:** Allereerst brengt de stuurgroep de lokale behoefte in kaart. Op basis van onderzoek naar kansenongelijkheid en data over de wijken zijn bewust enkele pilotlocaties geselecteerd voor de start van het programma. Deze analyse identificeerde welke scholen en buurten de meeste behoefte hebben aan extra ondersteuning, wat richting gaf aan de keuze om in 2023 te starten met pilots op vier basisscholen (Aventurijn, OBS De Klimboom, KC Vindingrijk en BS De Palster). Het kleinschalig beginnen in pilotvorm houdt de opstart beheersbaar en biedt de kans te leren wat wel en niet werkt in de praktijk.
- **Vraaggestuurde programmering:** De concrete invulling van het aanbod gebeurt vraaggericht. De programmaregisseur inventariseert in het veld de mogelijkheden, ideeën en wensen – zowel bij de betrokken organisaties als bij de kinderen zelf. De stem van kinderen weegt mee: via gesprekken op school, ideeën uit leerlingraden en enquêtes peilt men welke activiteiten kinderen graag zouden zien. Omdat kinderen mogen meedenken en meebeslissen, blijft het programma flexibel; het is niet zinvol om een jaar van tevoren een vast programma in beton te gieten. In plaats daarvan

wordt per periode (bijv. per semester of kwartaal) het aanbod gepland op basis van de actuele interesses en behoeften van de kinderen.

- **Brede en wijkgerichte invulling:** Bij de planning wordt gezorgd voor een gevarieerd programma dat alle ontwikkelgebieden raakt, conform de brede programmering. Per wijk/kindcentrum stelt de stuurgroep in overleg vast welke mix van activiteiten passend is. Daarbij wordt gebruikgemaakt van lokale kansen: activiteiten vinden plaats in de buurt van de kinderen, bij voorkeur direct na schooltijd op of nabij het schoolplein. Dit is het meest logische moment en de meest vertrouwde plek – als kinderen eerst naar huis gaan, is het lastiger hen weer terug te laten komen. Door direct na school een activiteit aan te bieden, kunnen kinderen spontaan aansluiten en zijn ouders bij het ophalen aanwezig om toestemming te geven of praktische afspraken te maken. Bij het plannen wordt bovendien rekening gehouden met het ritme van gezinnen: door regelmaat in de agenda te brengen (bijv. elke dinsdagmiddag een vaste activiteit) weten ouders en kinderen waar ze aan toe zijn. Deze herhaling en voorspelbaarheid draagt bij aan vertrouwen en deelname, vooral voor kinderen die niet snel uit zichzelf de eerste keer mee zullen doen.
- **Organisatorische voorbereiding:** Tot de planfase behoort ook het organiseren van randvoorwaarden voor kwaliteit. Er worden afspraken gemaakt met uitvoerende aanbieders (zoals sportcoaches, kunstdocenten, verenigingen) over welke activiteiten zij zullen verzorgen, op welke locaties en tijden, en onder welke condities. Hierbij gelden kwaliteitseisen: alle aanbieders dienen te beschikken over de juiste kwalificaties en een geldige VOG (Verklaring Omtrent Gedrag), en moeten zich kunnen vinden in de visie van het programma. De capaciteit (maximaal aantal deelnemers per activiteit) wordt in de planning per activiteit bepaald. Verder wordt in deze fase een communicatiestrategie uitgewerkt (zie ook *Communicatie naar ouders*): bij de start van elke activiteit wordt tijdig helder gecommuniceerd wat er gaat gebeuren, zodat kinderen en ouders goed geïnformeerd zijn. Tot slot bereidt de stuurgroep de inzet van middelen voor: de benodigde budgetten, materialen en menskracht worden ingepland en afgestemd tussen de coalitiepartners, zodat alle betrokken partijen hun bijdrage kunnen leveren.

Do-fase: Uitvoering van Activiteiten

In de Do-fase vindt de daadwerkelijke uitvoering van het naschoolse aanbod plaats. Het streven is dat iedere activiteit veilig, inspirerend en volgens de geplande opzet verloopt. De volgende maatregelen en werkwijzen borgen de kwaliteit tijdens de uitvoering:

- **Professionele begeleiding:** Alle activiteiten worden uitgevoerd door gekwalificeerde professionals of ervaren experts uit sport, cultuur of het maatschappelijk veld. Deze begeleiders – of het nu sporttrainers, kunstenaars, ambachtslieden of pedagogisch medewerkers zijn – hebben aantoonbare ervaring in het werken met groepen kinderen. Waar mogelijk worden bestaande professionals betrokken die de kinderen al kennen (bijv. vakleerkrachten, BSO-begeleiders), om continuïteit en vertrouwen te

vergroten. De begeleiders zorgen voor een betrouwbare en positieve omgeving: ze zijn pedagogisch onderlegd, brengen enthousiasme over voor hun vakgebied en houden oog voor elk kind. Dit draagt ertoe bij dat activiteiten goed georganiseerd zijn, de begeleiding professioneel en betrouwbaar is, en kinderen blij thuis komen met verhalen over nieuwe ervaringen – belangrijke voorwaarden voor draagvlak en vertrouwen bij ouders.

- **Veilige en stimulerende leeromgeving:** Tijdens de uitvoering staat een veilige, uitnodigende sfeer centraal. Kinderen moeten zich op hun gemak voelen om iets nieuws te proberen. De begeleiders besteden hier expliciet aandacht aan – bijvoorbeeld door eerst een kennismakingsrondje te doen, regels op een positieve manier uit te leggen en successen van kinderen (hoe klein ook) te benadrukken. Uit ervaring weet men dat kinderen (en ouders) vaak “de kat uit de boom kijken” bij iets nieuws; daarom wordt niets geforceerd. Kinderen mogen eerst komen kijken, en pas deelnemen als zij zich comfortabel voelen. Vertrouwde gezichten (zoals leerkrachten of bekende buurtsportcoaches) zijn aanwezig waar mogelijk, om die veiligheid te versterken.
- **Aanbod op maat en kindgerichtheid:** Hoewel de activiteiten zijn voorgepland, blijft er ruimte voor spontaniteit en inspelen op wat kinderen ter plekke nodig hebben. De aanbieders zijn zich bewust van de doelstelling om aan te sluiten bij de interesse van het kind en handelen daarnaar. Zo zullen zij tijdens de lessen goed kijken en luisteren naar de kinderen: vinden ze het leuk en willen ze verdieping of herhaling, of haken ze af en is wellicht een andere insteek nodig?. Indien kinderen enthousiast zijn en aangeven meer te willen (bijvoorbeeld een vervolgles of lid worden van een club), dan faciliteren de aanbieders en de programmaregisseur dit waar mogelijk meteen. Andersom, als weinig animo blijkt voor een bepaalde activiteit, wordt dit gesignaleerd om mee te nemen in de evaluatie. Flexibiliteit is dus aanwezig: het programma kan tijdens de uitvoering in kleine mate worden bijgesteld (bijv. een extra week hetzelfde thema vanwege grote belangstelling, of juist versneld overstappen op iets nieuws als het niet aanslaat bij de groep).
- **Logistiek en ondersteuning:** De programmaregisseur en betrokken vrijwilligers spelen tijdens de uitvoering een ondersteunde rol. Zij zorgen voor de logistiek (materialen op locatie, presentielijsten, eventuele versnaperingen indien nodig) en fungeren als aanspreekpunt voor ouders en kinderen bij de activiteit. Eventuele knelpunten tijdens de uitvoering – bijvoorbeeld een plotselinge verhindering van een trainer, tegenvallende opkomst of een locatie-issue – worden door hen direct opgepakt en opgelost, om verstoring van de activiteit te minimaliseren. Tevens houden zij een vinger aan de pols of alles volgens plan verloopt en of de kinderen het naar hun zin hebben, als input voor de evaluatie.

Check-fase: Monitoring en Evaluatie

Gedurende en na de uitvoering van de activiteiten vindt systematische monitoring en evaluatie plaats. Het doel hiervan is inzicht te krijgen in de kwaliteit van het aanbod, de tevredenheid van deelnemers en eventuele verbeterpunten. De volgende werkwijzen zijn hierbij van toepassing:

- **Observeren en meten:** De kwaliteit van het aanbod wordt door de programmaregisseur en de directeuren van deelnemende locaties regelmatig gecheckt en daarna besproken in de stuurgroep. Er wordt gelet op zaken als: opkomst (hoeveel kinderen nemen deel, en komen ze uit de beoogde doelgroep?), betrokkenheid (zijn de kinderen actief mee aan het doen, tonen ze enthousiasme of juist terughoudendheid?) en praktische verloop (loopt alles op tijd, is de organisatie soepel?). Belangrijke kwantitatieve indicatoren, zoals aantallen deelnemers per activiteit, frequentie van deelname van bepaalde kinderen en uitval/no-shows, worden geregistreerd door de programmaregisseur. Deze data helpen om patronen te zien, bijvoorbeeld welke activiteiten populair zijn en welke minder, of welke groepen kinderen mogelijk nog niet bereikt worden.
- **Feedback van kinderen:** Een essentieel onderdeel van evaluatie is het ophalen van ervaringen van de kinderen zelf. Direct na afloop van een activiteit (of reeks) wordt op kindvriendelijke wijze geëvalueerd. Dit kan bijvoorbeeld via een korte vragenlijst met smileys, een groepsgesprek onder leiding van de aanbieder, of individuele gesprekken met enkele kinderen. De vragen richten zich op wat ze ervan vonden, wat ze geleerd hebben, of ze zich veilig en prettig voelden en of ze nog meer van zulke activiteiten zouden willen. Omdat participatie van kinderen centraal staat, wordt hun stem actief meegenomen in de beoordeling van het aanbod. Ook op het kindcentrum kunnen reguliere leerlinggraden input leveren; kinderen leren via dergelijke raden dat hun stem in de maatschappij meetelt en oefenen met het geven van feedback. Alle verkregen input van kinderen wordt serieus geanalyseerd en teruggekoppeld aan de programmaregisseur.
- **Feedback van ouders:** Indirect wordt ook gemonitord hoe ouders de activiteiten waarderen. Bijvoorbeeld via ouders die hun kind komen brengen/halen worden reacties verzameld ("Vonden ze het leuk? Zou u uw kind nogmaals laten meedoen? Heeft u vragen of zorgen?"). Gezien het belang van ouderbetrokkenheid en vertrouwen, geldt iedere opmerking of suggestie van ouders als waardevolle informatie (meer hierover in *Communicatie naar ouders*).
- **Feedback van aanbieders en partners:** Ook de uitvoerende organisaties en begeleiders leveren input voor de evaluatie. In bijvoorbeeld klankbordgroep-bijeenkomsten krijgen aanbieders de gelegenheid te reflecteren op hoe de activiteiten vanuit hun perspectief verliepen: kwamen de beoogde kinderen opdagen, sloten de locatie en materialen aan, hoe was de interactie met de kinderen, enzovoort. Tevens kunnen de kindcentra en wijkpartners aangeven wat zij

opvangen over het programma (bijvoorbeeld leraren die merken dat kinderen enthousiast zijn, of signalen vanuit een wijkteam). Regelmatig sluiten vaste aanbieders van kunst en cultuur en sport en spel aan bij het stuurgroepoverleg om de lijntjes kort te houden. Deze multidisciplinaire feedback zorgt voor een 360-graden beeld van de kwaliteit.

- **Analyseren en rapporteren:** De programmaregisseur bundelt alle bevindingen uit bovenstaande monitoringactiviteiten en analyseert deze op patronen en leerpunten. Sterke punten (successen) en zwakke punten (knelpunten) in het programma worden benoemd. Deze analyses worden regelmatig gerapporteerd aan de stuurgroep van het programma. De stuurgroep heeft daarmee tijdig inzicht in de resultaten en kwaliteit van het naschoolse aanbod, op basis waarvan zij kan sturen op verbeteringen.

Act-fase: Bijsturing en Verbetering

In de Act-fase worden op grond van de evaluatiebevindingen gerichte acties ondernomen om het programma verder te verbeteren en optimaal te laten aansluiten bij de doelstellingen. Continu leren en aanpassen staat centraal. Enkele manieren waarop bijsturing en verbetering plaatsvinden:

- **Besluitvorming in stuurgroep:** De stuurgroep – bestaande uit sleutelfiguren van de coalitiepartners – komt periodiek bijeen om de voortgang te bespreken]. Successen en knelpunten die uit de monitoring naar voren komen, worden in deze vergadering expliciet besproken. Succesvolle aanpakken worden erkend en indien mogelijk direct uitgebreid of geborgd. Zo kan de stuurgroep besluiten om een goedlopende activiteit op meer locaties aan te bieden, of om extra middelen vrij te maken voor een aanbieder die duidelijk impact heeft. Tegelijk wordt gekeken naar oplossingen voor knelpunten: als de opkomst achterblijft bij een bepaalde activiteit, kan worden besloten de werving te intensiveren of het tijdstip/locatie te wijzigen; als kinderen of ouders ergens ontevreden over zijn, worden maatregelen genomen om hier verbetering in te brengen. De programmaregisseur bereidt deze besluitvorming voor door de evaluatie-inzichten overzichtelijk aan te leveren, inclusief (waar nodig) voorstellen voor bijsturing. Uiteindelijk hakt de stuurgroep knopen door over wijzigingen in het programma, de besteding van eventuele resterende budgetten en andere strategische bijsturingen. Zij is verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat het programma op koers blijft richting de beoogde resultaten.
- **Klankbordgroep en lerende coalitie:** Naast de stuurgroepfunctioneert een bredere *klankbordgroep* waarin alle betrokken uitvoerende partijen regelmatig samenkomen. In deze sessies worden praktijkervaringen uitgewisseld tussen aanbieders, scholen, buurtorganisaties en andere partners. Het gezamenlijke overleg dient om van elkaar te leren: welke aanpak werkt goed, welke problemen spelen er en hoe kunnen we die samen oplossen? Door in de volle breedte van de coalitie hierover te praten, ontstaat een cultuur van open communicatie en

gezamenlijk leren. De ervaringen van “de werkvloer” worden zo vertaald naar verbeteracties.

- Cyclische verbetering: De PDCA-cyclus herhaalt zich gedurende de looptijd van het programma voortdurend. Iedere nieuwe periode van activiteiten begint feitelijk met de Actiepunten uit de vorige cyclus als input. Zo ontstaat een lerende aanpak waarbij het naschoolse aanbod steeds beter wordt toegesneden op wat kinderen nodig hebben en wat effectief is. Er wordt *cyclisch gewerkt om kwaliteit te waarborgen*: na elke ronde van activiteiten wordt geëvalueerd en bijgestuurd, zodat in de volgende ronde de kwaliteit nóg hoger ligt. Deze werkwijze maakt het mogelijk om gaandeweg innovaties en verbeteringen door te voeren op basis van praktijkervaring. Kleine en grote aanpassingen – van het herschikken van een rooster tot het herzien van de hele aanpak in een wijk – worden zo tijdig doorgevoerd.
- Structurele vernieuwing en borging: Naast kortetermijnbijsturing richt de coalitie de blik ook op de lange termijn. Op basis van de ervaringen uit het programma worden structurele verbeteringen in het lokale aanbod en de werkwijze nagestreefd. Voorbeelden hiervan zijn: succesvolle activiteiten of werkwijzen opnemen in het reguliere aanbod van scholen of verenigingen (zodat ze voortbestaan na afloop van de subsidiefase), het opzetten van duurzame samenwerkingen met fondsen (zoals Leergeld of het Jeugdsportfonds) om financiële drempels blijvend te verlagen en het verankeren van de naschoolse programmering in gemeentelijk beleid. MANOS is een belangrijk terugkerend punt op de ontwikkelagenda van het Maashorst Handen Ineen overleg. Structurele terugkoppeling gebeurt via de Lokaal Educatieve Agenda. Het feit dat het programma vanaf de start is opgezet als duurzame verbetering (niet eenmalig of tijdelijk van aard) maakt dat alle opgedane kennis wordt gebruikt om een blijvend effect te sorteren. De ambitie is om in de toekomst een permanent, gratis naschools programma te realiseren voor alle kinderen in de gemeente Maashorst – de ervaringen van nu vormen de bouwstenen om dat mogelijk te maken.

Samengevat zorgt de Act-fase ervoor dat het programma niet statisch blijft, maar zich dynamisch ontwikkelt. Door successen op te schalen en van fouten te leren, ontstaat een groeimodel: ieder jaar wordt het naschoolse aanbod rijker en effectiever, en steeds beter ingebed in de gemeenschap.

Kindparticipatie

Kinderparticipatie is een hoeksteen van MANOS. Het credo luidt: “*Participeren kan je leren!*” – met andere woorden, door kinderen vanaf jonge leeftijd te laten meedenken en meedoen, ontwikkelen zij belangrijke vaardigheden en een gevoel van betrokkenheid. In dit programma nemen we de stem van kinderen dan ook serieus.

Concreet betekent dit dat kinderen mogen meedenken en meebeslissen over het naschoolse aanbod. Al bij de planvorming worden hun interesses gepeild (via gesprekken in de groep, ideeënkaarten, leerlingraden op school, etc.). Tijdens de uitvoering wordt naar

hun feedback geluisterd en in de evaluatie worden hun ervaringen expliciet meegenomen. Zo kunnen kinderen bijvoorbeeld aangeven welke activiteiten ze graag herhaald zouden zien of welke nieuwe workshops ze interessant zouden vinden. Wanneer kinderen ervaren dat ze invloed hebben op hun eigen omgeving – dat hun mening ertoe doet – vergroot dat niet alleen de relevantie en kwaliteit van het programma, maar draagt het ook bij aan hun persoonlijke ontwikkeling tot actieve en betrokken volwassenen.

Om kindparticipatie structureel in te bedden, hanteert de coalitie enkele hulpmiddelen. Zo is op de deelnemende kindcentra de leerlingraad betrokken bij MANOS: leerlingen die daarin zitten, kunnen namens hun klas ideeën en opmerkingen aandragen. Dit leert de kinderen dat hun stem in de maatschappij meetelt en vergroot hun zelfvertrouwen. Daarnaast organiseren aanbieders af en toe korte kinderraden na een reeks activiteiten, waarbij alle deelnemende kinderen in een kring vertellen wat ze ervan vonden en wat ze graag de volgende keer zouden doen. De inbreng van kinderen kan verrassend en waardevol zijn – bijvoorbeeld een kind dat voorstelt om eens een kookworkshop te doen omdat dat thuis niet kan, of een groepje dat aangeeft meer van een eerdere activiteit te willen. Deze input wordt met oprechte aandacht behandeld: waar uitvoerbaar wordt het idee gerealiseerd, of het nu gaat om het uitnodigen van een nieuwe type aanbieder of het aanpassen van de frequentie van een activiteit.

Een belangrijke voorwaarde om kindparticipatie te laten slagen is dat het programma flexibel blijft en ruimte biedt om op de wensen van kinderen in te spelen. Dit is, zoals in de Planfase beschreven, organisatorisch zo ingericht dat aanpassingen tussentijds mogelijk zijn. De kinderen merken daardoor daadwerkelijk dat hun feedback effect heeft – bijvoorbeeld dat er een vervolgcursus komt van die leuke workshop, of dat er iets nieuws wordt toegevoegd dat zij hebben aangedragen. Dit motiveert hen om betrokken te blijven.

Tot slot wordt participatie van kinderen ook gestimuleerd in de uitvoering zelf: “meedoen” is immers ook een vorm van participeren. Kinderen worden aangemoedigd elkaar te helpen tijdens activiteiten, in groepjes samen te werken en eventueel zelf kleine rolletjes op zich te nemen (bijv. een presentatie geven van iets dat ze gemaakt hebben, of nieuwe kinderen wegwijs maken in de groep). Zo leren ze niet alleen consument te zijn van het aanbod, maar ook actief vormgever te worden. Kortom, kindparticipatie binnen MANOS zorgt ervoor dat het aanbod beter aansluit bij de doelgroep én dat de doelgroep zelf groeit in betrokkenheid en vaardigheden.

Rol van Aanbieders

De aanbieders van activiteiten – sportcoaches, kunstdocenten, pedagogisch professionals, maatschappelijke experts, enz. – spelen een cruciale rol in zowel de uitvoering als de kwaliteit van het programma. Zonder hun professionele inzet en expertise zou er geen verrijkt naschools aanbod zijn. In dit kwaliteitsplan zijn duidelijke afspraken en verwachtingen neergelegd ten aanzien van hun rol:

- Deskundigheid en betrouwbaarheid: Zoals eerder aangegeven, wordt het programma gedragen door een basis van professionals uit sport en cultuur,

aangevuld met experts uit het maatschappelijk veld. Iedere aanbieder die betrokken is, is zorgvuldig geselecteerd op deskundigheid in het vakgebied én op vaardigheid in het werken met de doelgroep (basisschoolkinderen van 4–12 jaar). Bovendien dienen alle aanbieders te voldoen aan de geldende veiligheidseisen (waaronder het overleggen van een VOG) om te mogen werken met de kinderen. Hiermee is de professionele en veilige uitvoering gewaarborgd.

- **Afstemming op programmadoelen:** De aanbieders worden vooraf goed geïnformeerd over de doelstellingen en uitgangspunten van MANOS. Zij begrijpen dat hun activiteit onderdeel is van een groter geheel dat gericht is op gelijke kansen en brede talentontwikkeling. Van hen wordt verwacht dat ze hierin de inhoud en aanpak rekening mee houden. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat een sporttrainer niet alleen reguliere sport- en spelvormen aanbiedt, maar ook eens een minder bekende sport introduceert om de horizon van kinderen te verbreden. Een cultuuraanbieder zal proberen aan te sluiten bij de interesses van de groep en wellicht kinderen laten proeven aan verschillende creatieve materialen of kunstvormen. Deze afstemming zorgt ervoor dat iedere activiteit bijdraagt aan het overkoepelende doel van interesseontwikkeling.
- **Observatie en terugkoppeling:** Aanbieders worden expliciet gevraagd om goed te kijken en luisteren naar de kinderen tijdens hun activiteit. Omdat zij direct met de kinderen werken, merken zij vaak als eersten of een kind ergens in opbloeit, extra aandacht nodig heeft, of wellicht weinig interesse toont. Deze informatie is waardevol. Aanbieders geven na afloop van een reeks activiteiten hun bevindingen door aan de programmaregisseur of in de klankbordgroep. Bijvoorbeeld: “Er waren een paar kinderen die echt uitblonden in deze techniekles – misschien iets voor een verdiepend aanbod?” of “We merkten dat de opkomst van meisjes laag was bij deze sport, kunnen we iets doen om hen ook te betrekken?”. Door deze feedbackloop dragen aanbieders bij aan de monitoring en voortdurende verbetering van het programma. Ze fungeren als de “ogen en oren” op de werkvloer en helpen successen en knelpunten te signaleren.
- **Kwaliteitsbewustzijn:** Van alle uitvoerders wordt verwacht dat zij meewerken aan het hoge kwaliteitsniveau dat de coalitie nastreeft. Dit betekent o.a. op tijd komen, activiteiten goed voorbereiden, materiaal op orde hebben, en zich houden aan de afspraken die gemaakt zijn (bijv. omtrent groepsgrootte, veiligheidsprotocol, communicatie met ouders indien van toepassing). De programmaregisseur ziet hierop toe, maar de verantwoordelijkheid ligt primair bij de aanbieders zelf als professionals. Indien nodig kunnen ze ondersteuning krijgen, bijvoorbeeld extra vrijwilligers bij een grote groep of coaching in omgang met een specifieke doelgroep. Ook worden goede voorbeelden van aanbieders (best practices) binnen de groep gedeeld, zodat iedereen daarvan kan leren.

Samengevat zijn de aanbieders niet alleen uitvoerders maar ook partners in kwaliteit. Hun professionele bijdrage, scherpe observatie en bereidheid tot samenwerking vormen het

fundament van het succes van MANOS. De coalitie koestert daarom deze aanbieders en zorgt voor een duidelijke rolverdeling, goede informatievoorziening en waardering voor hun inzet.

Communicatie naar Ouders

Een effectieve en transparante communicatie met ouders is onmisbaar voor het welslagen van het programma. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen in goede handen zijn en begrijpen wat het naschoolse aanbod inhoudt. Bovendien zijn ouders vaak degenen die praktisch moeten regelen dat een kind kan deelnemen (brengen, halen, tijd vrijmaken). Daarom zet MANOS

in op proactieve, heldere en toegankelijke communicatie richting ouders:

- **Tijdige informatie en werving:** Alle ouders van kinderen op de deelnemende scholen (en in de betrokken wijken) worden tijdig geïnformeerd over het programma-aanbod. Via de kindcentra ontvangen zij tweewekelijks de aankondiging van nieuwe activiteiten – inclusief wat, waar, wanneer, voor wie, door wie georganiseerd. Dit gebeurt middels een vast format, ondersteund met picto's die ondersteunend zijn aan de taal. Deze posters met de weekoverzichten worden ook op de kindcentra en binnen de wijk opgehangen. Belangrijk is dat direct duidelijk is dat dit onderdeel is van het gemeentebrede programma MANOS en dus betrouwbaar en laagdrempelig is. Daarom wordt gewerkt met een eigen huisstijl en identiteit: alle communicatie-uitingen (flyers, posters, sociale media berichten) hebben een herkenbare MANOS vormgeving en logo, zodat ouders zien dat dit één samenhangend programma is. Herkenbaarheid van communicatie draagt bij aan een gevoel van vertrouwen en bekendheid bij ouders. Er is ook een speciale website voor MANOS ingericht waar de visie, werkwijze en al het aanbod van MANOS te vinden is. Ouders kunnen hun kind ook via het kindcentrum aanmelden, dat is in praktijk laagdrempeliger gebleken dan aanmelden via de website.
- **Persoonlijk aanspreekpunt:** We beseffen dat ouders hun kind niet zomaar bij een onbekende activiteit achterlaten. Er is aanvankelijk vaak terughoudendheid – men wil weten *wie* er verantwoordelijk is en of het veilig is. Daarom biedt het programma een duidelijk aanspreekpunt voor ouders bij elke activiteit. Vaak is dit de leerkracht, de directeur of brugfunctionaris ter plekke, die zich voorstelt aan de ouders en beschikbaar is voor vragen. Idealiter ontmoeten ouders de begeleiders ook persoonlijk, bijvoorbeeld op een informatiebijeenkomst of simpelweg op het schoolplein vlak vóór de start van een activiteit. Zoals eerder genoemd is het moment na school, op het schoolplein bij uitstek geschikt: ouders zijn daar al aanwezig en een persoonlijke uitleg of uitnodiging face-to-face geeft meer vertrouwen dan alleen een schriftelijke mededeling. Kindcentra en collega's spelen hierin mee: zij attenderen ouders op het naschools aanbod en kunnen hun vertrouwen uitstralen dat het een goed initiatief is.

- **Veiligheid en vertrouwen communiceren:** In alle oudercommunicatie wordt expliciet aandacht besteed aan de aspecten veiligheid, kwaliteit en doelstelling. Ouders worden geïnformeerd dat alle begeleiders professioneel zijn, dat deelname gratis is en wat het programma beoogt (ontwikkeling van hun kind, plezier, nieuwe ervaringen). Daarbij wordt benadrukt dat het gaat om een initiatief van vertrouwde partijen (scholen, gemeente, lokale verenigingen) die samenwerken voor het welzijn van hun kinderen. Door deze kernboodschappen steeds te herhalen, weten ouders dat MANOS geen commercieel of onbekend iets is, maar een verlengstuk van de vertrouwde leeromgeving van hun kind. Ook praktische zaken die ouders belangrijk vinden, zoals hoe aanmelden, halen/brengen, worden duidelijk gecommuniceerd om drempels weg te nemen.
- **Toegankelijke communicatievormen:** Om alle ouders te bereiken, wordt gelet op toegankelijke taal en kanalen. Brieven worden in begrijpelijk Nederlands geschreven, en indien nodig of nuttig ook vertaald (bijvoorbeeld in het Engels of Turks) of ondersteund door beeldicoontjes voor ouders die moeite hebben met lezen. Daarnaast wordt via informele routes gecommuniceerd: sleutelpersonen in de wijk (zoals buurthuismedewerkers of taalondersteuners) kunnen mondeling uitleg geven over het programma aan ouders die minder bereikt worden via de school. Door verschillende communicatievormen in te zetten (papier, digitaal, persoonlijk gesprek, social media) wordt zoveel mogelijk voorkomen dat ouders onwetend blijven.

In het kort is de communicatie naar ouders gericht op informeren, betrekken en vertrouwen winnen. Een goed geïnformeerde en betrokken ouder zal zijn kind eerder stimuleren om mee te doen en het programma steunen, wat uiteindelijk de effectiviteit en het bereik van MANOS vergroot.

Samenwerking binnen de Coalitie

De kracht van MANOS ligt in de breedte van de lokale coalitie die erachter staat. Deze coalitie bestaat uit uiteenlopende partners: onderwijsorganisaties (Kiem Onderwijs en opvang en SAAM~ scholen, voortgezet onderwijs zoals Udens College), de gemeente Maashorst zelf, kinderopvangorganisaties, welzijnsinstellingen, sportverenigingen, culturele stichtingen (bv. Kunst & Co), sportfunctionarissen (Missie Maashorst), kidsclubs in de wijk en jongerenwerk. Al deze partijen hebben hun krachten gebundeld omdat ze het gezamenlijke doel onderschrijven: gelijke kansen voor ieder kind in Maashorst.

Coalitevorming en afspraken

Bij de totstandkoming van de subsidieaanvraag is formeel een lokale coalitie gevormd. Alle partners hebben destijds hun handtekening gezet onder de ambities en het plan van aanpak. Hierin spraken ze af hun bijdrage te leveren in expertise, menskracht, faciliteiten of cofinanciering waar mogelijk, om het programma te doen slagen. Namens de gehele coalitie treedt Stichting Kiem Uden op als penvoerder (hoofdaanvrager) en eerste

aanspreekpunt richting het Rijk voor de verantwoording. Dit betekent dat Kiem administratief verantwoordelijk is, maar inhoudelijk berust de verantwoordelijkheid bij de gezamenlijke stuurgroep (waarin Kiem uiteraard participeert).

Er is afgesproken dat het behalen van de beoogde resultaten een gedeelde verantwoordelijkheid is, wat alleen haalbaar is als alle betrokken partijen daadwerkelijk mankracht en middelen inzetten.

Stuurgroep en regie

De stuurgroep vormt het bestuurlijk kernteam van de coalitie. Hierin nemen vertegenwoordigers van alle belangrijke disciplines zitting (bijvoorbeeld een directeur van de schoolbesturen, een manager van de welzijnsorganisatie, een beleidsadviseur van de gemeente, enz.)^[44]. De stuurgroep draagt zorg voor de dagelijkse sturing en de verantwoording van resultaten en middelen^[67]. Zij bewaakt de voortgang richting doelstellingen en neemt besluiten over strategische kwesties en budgetten (zoals eerder beschreven bij de Act-fase). Ook is afgesproken dat de gemeente Maashorst zelf deel uitmaakt van de stuurgroep, om ambtelijke en politieke afstemming te garanderen^[68]. Zo wordt het programma intern bij de gemeente geborgd en kan er tijdig worden geschakeld als er beleidsmatige steun nodig is.

Regievoerder: Om de uitvoering aan te jagen en te coördineren is vanuit de subsidie een programmaregisseur aangesteld^[69]. Deze persoon (ingehuurd als zelfstandige om onafhankelijk te kunnen opereren) is verantwoordelijk voor de dagelijkse regie: het verbinden van partners, het uitwerken van ideeën tot concrete activiteiten en het onderhouden van contact met het werkveld^[69]. De programmaregisseur verkent de mogelijkheden en uitdagingen in het veld en koppelt alle ontwikkelingen voortdurend terug aan de stuurgroep^[25]. Hiermee vormt hij/zij een schakel tussen strategisch niveau en uitvoering. De regisseur heeft mandaat om binnen kaders besluiten te nemen die de dagelijkse gang van zaken betreffen, maar legt grote afwijkingen of kansen voor aan de stuurgroep. Daarnaast beheert de regisseur (in overleg met een controller van de penvoerder) de projectfinanciën operationeel en levert overzichtelijke financiële rapportages en prognoses aan bij de stuurgroep^[45]. Dit zorgt voor transparantie over de inzet van subsidiegelden en eventuele bijsturing in de begroting indien nodig.

Klankbordgroepen en brede betrokkenheid

Naast de stuurgroep kent de samenwerking een of meerdere klankbordgroepen. Deze groepen bestaan uit vertegenwoordigers van alle uitvoerende en ondersteunende partijen “in het veld”: dat zijn bijvoorbeeld de sportcoaches, cultuurcoördinatoren, buurtwerkers, kindcentrumleiders, ouders en indien mogelijk ook jongerenwerkers of jeugdverpleegkundigen. In april 2023 is de eerste klankbordsessie gehouden, waarin waardevolle ideeën zijn opgehaald voor de invulling van de programmering^[70]. Dergelijke sessies worden met enige regelmaat georganiseerd gedurende het project. Het doel is tweeledig: *meedenken* en *meeweten*. Enerzijds bieden klankbordgroepen een platform waar alle betrokkenen kunnen meedenken over het aanbod voor de kinderen

(brainstormen, kansen signaleren, elkaar wijzen op bestaande activiteiten die we kunnen benutten). Anderzijds is het voor de deelnemers heel belangrijk om goed geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen en het proces[71]. De programmaregisseur deelt daarom tijdens deze bijeenkomsten de stand van zaken: welke activiteiten lopen er, welke resultaten worden geboekt, wat staat er op stapel. Ook worden hier vaak de communicatie-uitingen gepresenteerd (zoals het nieuwe logo of promotiemateriaal) en afgestemd, zodat iedereen eenduidige informatie doorgeeft richting kinderen en ouders. De klankbordgroep fungeert daarmee als een belangrijke informatie-knoop in het netwerk: het zorgt dat alle uitvoerders op één lijn zitten en zich onderdeel voelen van hetzelfde programma. Bovendien kunnen in de klankbordgroep eventuele misverstanden of praktische problemen snel besproken en opgelost worden, door direct met alle betrokkenen aan tafel te zitten.

Uitbreiding en externe samenwerking

De samenwerking binnen de coalitie is niet statisch; er wordt actief gekeken welke partners nog meer betrokken kunnen of moeten worden om de doelen te behalen. Zo wordt vanuit de stuurgroep bekeken welke aanvullende partijen handig zijn om aan te haken bij landelijke bijeenkomsten of nieuwe initiatieven[72]. Een voorbeeld is de samenwerking met fondsen als Stichting Leergeld en het Jeugdsportfonds: deze organisaties zijn cruciaal om financiële drempels voor kinderen weg te nemen. In de subsidieaanvraag is aangegeven dat een structurele samenwerking met dergelijke partijen “in ontwikkeling” is[73]. Inmiddels zijn deze ook aangesloten bij de coalitie zodat kinderen die via ‘School en Omgeving’ een sport of cursus willen vervolgen, geholpen kunnen worden met een bijdrage in de kosten. Ook wordt aansluiting gezocht bij bestaande platforms zoals Sjors Sportief/Creatief, waar in Maashorst al veel activiteiten voor kinderen worden aangeboden[74]. Het programma concurreert niet met wat er al is, maar vult aan en verwijst door: dat is alleen mogelijk dankzij goede afstemming en samenwerking met de bestaande structuren.

Binnen de gemeente wordt ‘School en Omgeving’ gepositioneerd als onderdeel van de brede aanpak voor jeugd en onderwijs. Er is structurele terugkoppeling voorzien op de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) over de vorderingen van het programma[75]. Dit betekent dat de ontwikkelingen ook worden gedeeld met andere onderwijs- en jeugdpartners en beleidsmatig worden gevolgd. Zo blijft iedereen aangehaakt en wordt de kans vergroot dat de resultaten van het programma in de toekomst worden verduurzaamd (bijvoorbeeld door gemeentelijke borging of uitbreiding naar nieuwe wijken).

Evaluatie, Verantwoording en Continu Verbeteren

Het kwaliteitsplan zou niet compleet zijn zonder te beschrijven hoe we omgaan met successen en knelpunten die gedurende het programma aan het licht komen, en hoe deze input wordt gebruikt om structurele verbeteringen door te voeren. Deze cyclus van leren is reeds verankerd in de PDCA-aanpak, maar lichten we hier nogmaals toe met nadruk op de formele verantwoording en lange-termijnborging.

Signalering van successen en knelpunten

Dankzij de uitgebreide monitoring en evaluatie (Check-fase) komen successen en knelpunten tijdig in beeld. Een succes kan zich op verschillende niveaus manifesteren: bijvoorbeeld een bepaalde activiteit die boven verwachting veel kinderen trekt en lovende reacties krijgt, een individueel kind dat grote vooruitgang boekt in zelfvertrouwen, of een nieuwe samenwerking met een vereniging die goed verloopt. Knelpunten kunnen zijn: tegenvallende deelname van een beoogde doelgroep (bijv. een activiteit bereikt vooral BSO-kinderen maar niet de kinderen die direct naar huis gaan), organisatorische issues (zoals onvoldoende vrijwilligers beschikbaar op een dag), of kwaliteitsaspecten (misschien blijkt een activiteit inhoudelijk niet goed aan te sluiten bij de leeftijdsgroep). Dergelijke zaken worden gesignaleerd door de uitvoerders ter plekke en via de evaluatie-instrumenten verzameld.

Cruciaal is dat deze signalen vervolgens de juiste weg vinden in de structuur: kleine operationele knelpunten kunnen vaak meteen door de programmaregisseur of aanbieders worden opgepakt (bijvoorbeeld: als een locatie niet voldeed, regelen we direct een geschiktere plek voor de volgende keer). Grotere of structurele punten worden geagendeerd in de stuurgroep of relevante klankbordgroep. Zo kan het zijn dat in de stuurgroep besproken wordt dat in een bepaalde wijk de opkomst achterblijft – de leden analyseren dan gezamenlijk mogelijke oorzaken (bijv. tijdstip niet geschikt, of ouders onvoldoende bereikt) en zetten acties uit: de gemeente kan besluiten een buurtsportcoach extra in te zetten in die wijk, de school kan intensiever gaan werven onder ouders, etc. Omgekeerd worden successen in de stuurgroep ook uitgelicht: als een aanpak in wijk A goed werkt (bijv. samenwerking met een buurthuis als locatie), dan wordt bekeken of dit in wijk B ook toepasbaar is. Knelpunten en successen komen eveneens aan bod in de eerdergenoemde klankbordgroep-bijeenkomsten, waar uitvoerders onderling oplossingen kunnen uitwisselen. Belangrijk is de open cultuur: fouten of tegenvallers mogen benoemd worden zonder vingerwijzen, met het doel eruit te leren. Evenzo worden successen gedeeld als collectieve verdienste, ter motivatie en inspiratie.

Structurele verbeteringen en bestendiging

Een belangrijk doel van dit programma is om structurele verbeteringen in het lokale naschoolse aanbod en de samenwerking te bereiken. Met andere woorden: de veranderingen die nu in gang zijn gezet, moeten op de lange termijn doorwerken. Daarom wordt bij elke grotere evaluatie de vraag gesteld: *welke lessen trekken we hieruit voor de toekomst en hoe borgen we die?*

Enkele concrete voorbeelden van structurele verbeteringen die worden nagestreefd:

- Verankeren van succesvolle activiteiten: Wanneer bepaalde activiteiten duidelijk voorzien in een behoefte en goede resultaten laten zien, wordt bekeken of en hoe deze een permanent karakter kunnen krijgen. Dit kan betekenen dat de activiteit na de projectperiode wordt overgenomen door een partner (bijv. een sportvereniging die de naschoolse instuif structureel gaat aanbieden) of dat er vervolgsubsidie

wordt gezocht specifiek voor dat onderdeel. Idealiter embedden we succesvolle onderdelen binnen bestaande structuren: bijvoorbeeld een reeks muzieklessen die tijdens het project naschools plaatsvond, zou op termijn kunnen opgaan in het reguliere aanbod van de muziekschool of als keuzemodule binnen schooltijd. De stuurgroep heeft de taak om tijdig zulke verankering te organiseren, opdat de investering een duurzaam effect sorteert.

- **Aanpassingen in reguliere werkwijzen:** De ervaringen uit MANOS kunnen ook leiden tot bredere veranderingen in werkwijzen van de betrokken organisaties. Zo kan een kindcentrum ontdekken dat nauwere samenwerking met het wijkteam erg helpt om bepaalde gezinnen te bereiken – dit zou men dan als vast beleid kunnen invoeren. Of de gemeente kan op basis van de successen besluiten om het principe van vraaggestuurd werken in wijken ook in andere programma's toe te passen. Omdat het programma intensief gemonitord wordt, komen dit soort inzichten scherp naar voren en kunnen ze worden gepresenteerd aan beleidsmakers.
- **Uitbreiding naar de hele gemeente:** Een expliciete ambitie is om het bereikte model (indien effectief bevonden) uit te breiden naar alle kinderen in Maashorst. Momenteel is gestart in een selectie van wijken en kindcentra; de “olie-vlek” breidt zich al uit naar meer activiteiten, locaties en diverse aanbieders. Als de pilotfase succesvol is, zal de stuurgroep samen met de gemeente plannen maken om dit verder op te schalen. Dat kan betekenen: meer scholen laten aansluiten, extra financieringsbronnen aanboren of middelen herschikken, en wellicht ook vervolgaanvragen indienen bij fondsen of Rijk om de continuïteit te borgen. Het uiteindelijke doel is een gratis naschools programma voor alle kinderen in de gemeente te realiseren. Dat is een structurele verandering ten opzichte van de situatie voorheen, en dit kwaliteitsplan legt de basis om dat gefaseerd en verantwoord te doen.
- **Bestuurlijke borging en beleid:** Ten slotte werkt de coalitie eraan om de inzichten en opbrengsten van ‘School en Omgeving’ te laten landen in beleid en structuren. Door nauwe betrokkenheid van de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) is er een goede voedingsbodem om succesvolle elementen op te nemen in regulier beleid (bijvoorbeeld binnen onderwijsachterstandenbeleid, sportstimulering of cultuurparticipatie voor jeugd). Mocht de structurele voortzetting (na aflopen van de huidige subsidie) extra gemeentelijke middelen vergen, dan kan aan de hand van de gedocumenteerde resultaten en onderzoek naar de impact van MANOS, aangetoond worden dat dit een zinvolle investering is voor de gemeenschap.

Conclusie

Dit kwaliteitsplan draagt bij aan een *lerend programma* dat niet alleen nu resultaten boekt, maar ook de basis legt voor een duurzame verankering van verrijkte naschoolse voorzieningen in de toekomst.

Zo werken we samen toe naar het ultieme doel: een situatie waarin alle kinderen in Maashorst zich optimaal kunnen ontplooien via een rijk naschools aanbod, ongeacht hun thuissituatie. Ieder kind leert met zelfvertrouwen zijn of haar talenten te ontdekken en te ontwikkelen, zodat het als jongvolwassene vol zelfvertrouwen en met een brede blik de maatschappij in kan gaan. De coalitie blijft zich inzetten om dit doel te bereiken, met kwaliteit, samenwerking en daadkracht voorop. Zoals het Afrikaanse spreekwoord aangehaald in het plan van aanpak luidt: *"It takes a village to raise a child."* In Maashorst bouwen we aan die 'village' – een gemeenschap die gezamenlijk verantwoordelijkheid neemt voor de maximale ontwikkelkansen van haar kinderen, nu en in de toekomst.
